

นายณรงค์ จันทรพุ่ม

ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) พุทธศักราช ๒๕๕๗

ประวัติชีวิต

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม เกิดเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๙๐ ที่บ้านเลขที่ ๓๔ หมู่ที่ ๗ ตำบลนาชุมเห็ด อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง บิดาชื่อ นายหมุน จันทร์พุ่ม มารดาชื่อ นางคำ จันทร์พุ่ม สมรสกับ นางมาลี จันทร์พุ่ม (สกุลเดิม กันตังกุล) มีธิดา ๑ คน

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๐๑ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดโหละคล้า ตำบลโพลงจระเข้ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง
- พ.ศ. ๒๕๐๗ จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนวชิราวุธกุล อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- พ.ศ. ๒๕๑๐ จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวรนาธิเฉลิม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- พ.ศ. ๒๕๑๖ จบการศึกษาระดับปริญญาตรี การศึกษบัณฑิต วิชาเอกภูมิศาสตร์ วิชาโทประวัติศาสตร์ จากวิทยาลัยการศึกษางาแง (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี

ประวัติการทำงาน

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม เริ่มรับราชการครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ที่โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และย้ายมาสังกัดโรงเรียนวิเชียรมาตุ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐ ตำแหน่งสุดท้าย ก่อนลาออกจากราชการตามมาตรการสนับสนุนผู้ประสงค์จะเริ่มอาชีพใหม่ในระบบราชการ คือ อาจารย์ ๒ ระดับ ๗ โรงเรียนกันตังรัชฎาศึกษา อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ปัจจุบัน ได้รับเกียรติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประจำเขตการศึกษา ๑ จังหวัดตรัง และร่วมเป็นกรรมการในด้านการพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอีกหลายคณะ

ประวัติการสร้างสรรค์ผลงาน

แรงคลใจในการแสดงหนังตะลุง

นายณรงค์ จันทร์พุ่ม มีความรักชอบในการเล่นหนังตะลุงมาตั้งแต่วัยเยาว์ และด้วยมีคุณตา เป็นนายหนังตะลุง การละเล่นพื้นบ้านของภาคใต้แขนงนี้จึงแทรกซึมอยู่ในสายเลือด จึงได้พยายามเรียนรู้ โดยวิธีการจำบ้าง การสอบถามจากผู้รู้บ้าง จนเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๓ ขณะกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ ๑ อยู่ที่วิทยาลัย วิชาการการศึกษางาแง (ปัจจุบันคือ มหาวิทยาลัยบูรพา) ได้มีโอกาสแสดงหนังตะลุงครั้งแรก ในงานส่งเสริมวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี เนื่องจากได้เป็นประธานฝ่ายบันเทิง ขององค์การนิสิต นักศึกษา นายณรงค์จึงได้เรียนรู้เทคนิคต่าง ๆ ในการแสดงหนังตะลุง ตลอดเวลาที่ศึกษาระดับ ปริญญาตรี ๔ ปี ก็ได้เผยแพร่หนังตะลุงซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของภาคใต้อย่างต่อเนื่องในนาม “นิสิต ๑๔ จังหวัดภาคใต้”

เริ่มชีวิตหนังตะลุง

ภายหลังสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยบูรพา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ และได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการครั้งแรกที่โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม กรุงเทพมหานคร แม้ว่านายณรงค์ ไม่ได้เล่นหนังบ่อยนัก แต่ด้วยความสนใจในศิลปะการแสดงพื้นบ้านและความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงาน ก็ได้แสวงหาโอกาส เพื่อที่จะศึกษาหาความรู้ และฝึกฝนวิชาการเล่นหนังตะลุงมาตลอด จนกระทั่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้ย้ายมาปฏิบัติหน้าที่รับราชการอยู่ที่โรงเรียนวิเชียรมาตุ จังหวัดตรัง สอนรายวิชาหน้าที่พลเมือง ศิลธรรม และที่โรงเรียนวิเชียรมาตุนี้เองได้เป็นจุดเริ่มต้นในการเล่นหนังตะลุง เนื่องจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมีโครงการรณรงค์การวางแผนครอบครัว โดยการทำหมันชาย ผู้อำนวยการโรงเรียนวิเชียรมาตุขณะนั้น คือ อาจารย์อมร สาครินทร์ ได้เสนอการใช้หนังตะลุงเป็นสื่อในการให้ความรู้ รณรงค์เกี่ยวกับการทำหมันชาย ดังนั้น หนังอาจารย์ณรงค์ฯ ได้เข้าร่วมโครงการรณรงค์ดังกล่าว ด้วยการใช้สื่อพื้นบ้านหนังตะลุงผสมผสานกับวิชาการ เพื่อรณรงค์ตามนโยบายวางแผนครอบครัวของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยเน้นความต้องการและระดับการรับรู้ของผู้ชมในแต่ละท้องถิ่น ซึ่งปรากฏว่าได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีและได้ผลดี (แนวคิดนี้ได้มาจากการใช้หมอลำเป็นสื่อรณรงค์ในภาคอีสาน ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดีมาแล้ว) หนังอาจารย์ณรงค์ฯ ได้ออกแสดงหนังตะลุงณรงค์ทำหมันชายต่อเนื่อง ๕๕ ครั้ง ในระยะเวลา ๒ เดือน ในพื้นที่ทั่วจังหวัดตรัง ทำให้เป็นที่สนใจและรู้จักของชาวจังหวัดตรังอย่างกว้างขวาง เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ จึงได้แสดงหนังตะลุงตลอดมาควบคู่กับการเป็นอาจารย์สอนที่โรงเรียนวิเชียรมาตุ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ได้รับการติดต่อจากนายผั่น จันทรปาน ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ให้มาช่วยราชการที่ศาลากลางจังหวัดตรัง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารของจังหวัดตรังไปสู่ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ โดยใช้การแสดงหนังตะลุงเป็นสื่อแนะนำเสนอ ในนาม “คณะหนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต” ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ หนังอาจารย์ณรงค์ฯ ได้เข้ามาทำงานที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายอาคม เ่องฉ้วน ได้เสนอให้ทำงานด้านวัฒนธรรม นอกจากนี้ ในเวลาต่อมาหนังอาจารย์ณรงค์ฯ ได้รับตำแหน่งเป็นนายกสมาคมการแสดงพื้นบ้านชาวดรง เพื่อเป็นศูนย์กลางในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและการเรียนรู้ด้านการแสดงพื้นบ้าน

การครอบมือเพื่อเป็นน่านหนังที่สมบูรณ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ หนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต ได้เข้าพิธีครอบมือกับหนังแผ้ว เสียงเสนห์ และหนังเม่ง ผู้อาวุโส เพื่อทำพิธีเป็นนายหนังที่สมบูรณ์และถูกต้องตามประเพณี

การพัฒนาเทคนิควิธีการสร้างผลงานจากอดีตถึงปัจจุบัน

รูปแบบทั่วไปของการแสดงหนังตะลุง

การแสดงหนังตะลุง โดยทั่วไปมีองค์ประกอบหลักในการแสดง คือ ตัวนายหนัง อุปกรณ์การแสดง เจ้าภาพผู้รับหนัง และผู้ชม ในขั้นตอนการแสดงหนังของแต่ละคณะอาจมีความแตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความนิยมและความเชื่อถือ แนวทางหลักๆ ที่นิยมปฏิบัติเหมือนกัน คือ

๑. การเบิกโรง คือ การไหว้ครู โดยทางเจ้าภาพเป็นผู้จัดดอกไม้ ธูปเทียน เครื่องสักการะตามที่ทางคณะหนังร้องขอ มอบให้นายหนังทำพิธี

๒. การโหมโรง คือ เป็นการประโคมโหมโรง บอกถึงความพร้อมที่จะแสดง และโช้วดนตรี ลีลาของหนังต่อผู้ชมว่ามีฝีมือในการแสดงผลงานอย่างไร

๓. การเชิดรูปพระฤาษี คือ การไหว้พระนั่นเอง โดยทุกๆ ไปก่อนจะลงมือทำอะไรจะต้องมีการไหว้พระ เพื่อความเป็นสิริมงคลนั่นเอง

๔. การเชิดพระอิศวร เป็นการเชื่อกันว่า องค์พระศิวะหรือพระอิศวร เป็นเทพเจ้าที่มีฤทธิ์เดชลงมาเพื่อข่มขวัญ หรือปราบสัตว์หุ้मार พวกภูตผีปีศาจต่างๆ เพื่อให้แสดงหนังในคืนนั้นเป็นไปอย่างสำเร็จปลอดภัย

๕. ออกรูปภาศหน้าบท คือ การประกาศหน้าบทที่จะทำการแสดง เป็นการไหว้พระ ไหว้ครูบาอาจารย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตลอดถึงการบอกเล่าแนะนำนายหนังต่อผู้ชม ฝากเนื้อฝากตัว หรือทักทายผู้ชมในลักษณะของบทกลอน เป็นการหยั่งเชิงในผู้ชมได้ฟังสัมผัสแบบบทกลอนของนายหนัง

๖. การออกรูปบอกเรื่อง ตัวบอกเรื่องเป็นรูปกาก คือ ตัวตลกในทางหนังจะมีรูปเจ้านายและตัวตลกมาทักทายกับผู้ชมแบบร้อยแก้ว จะมาบอกชี้แจงถึงเรื่องราวที่จะนำมาทำการแสดงในแต่ละคืน หรืออาจมีข้อปลีกย่อยอื่น ๆ ที่นายหนังอยากจะทำความเข้าใจกับผู้ชม

๗. เริ่มเข้าสู่เนื้อหาสาระของเรื่อง ตามที่ได้บอกเอาไว้จนจบเรื่อง หรือหมดเวลาของการแสดงในแต่ละคืน

ความคิดริเริ่มในการปรับปรุงการแสดง

การแสดงของหนังอาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต มีองค์ประกอบหลักเช่นเดียวกับนายหนังคณะอื่นๆ แต่ปัจจัยที่เสริมให้มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้แก่ ภูมิปัญญาจากความคิดริเริ่มในการปรับปรุงการแสดงด้านต่างๆ ได้แก่

การเตรียมความพร้อมของตัวนายหนัง

นายณรงค์ จันทรพุ่ม เป็นนายหนังที่มีการพัฒนา เทคนิคการแสดงตลอดเวลา โดยประยุกต์แนวในการแสดงให้มีความแปลกใหม่ ให้มีความแตกต่างจากรูปแบบการแสดงเดิม ๆ บทกลอนที่ทำการแสดงแต่ละครั้ง จะเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับงานเช่นงานบุญที่เลือกเรื่องเกี่ยวกับธรรมะ งานแต่งงานก็เลือกเรื่องเกี่ยวกับการสมรส ชีวิตการครองเรือนที่ดี ตัวละครในเรื่องที่ทำการแสดงสอดคล้องกับงานที่แสดงแต่ละโอกาส

เนื้อหาสาระและรูปแบบนำเสนอในการแสดงแต่ละครั้ง

ด้านเนื้อหาสาระของหนังตะลุง จะเปรียบเทียบให้เห็นสิ่งผิดสิ่งถูกคือธรรมะ อธรรม นั้นเอง หนังอาจารย์ณรงค์ฯ รู้จักชี้แนะเรื่องราวตัวละครให้สอดคล้องกลมกลืน พร้อมด้วย การสอดแทรกความตลกขบขันในขอบข่ายของศิลปะที่ไม่ลามก หยาบโยน นอกจากนี้ ได้มีการหยิบยกเอากเหตุการณ์บ้านเมืองที่มวลชนกำลังสนใจข่าวความนิยม ความสนใจ ความชอบ ของผู้คนในสมัยนั้นๆ มาใช้สอดแทรกในการแสดง โดยการศึกษาจากสื่อต่างๆ ข่าวหนังสือพิมพ์ ทำให้การแสดงในแต่ละครั้ง สามารถเข้าถึงผู้ชมได้โดยง่ายและเป็นที่ประทับใจของผู้ชม เนื้อเรื่องที่นำมาแสดงคิดขึ้นเองเป็นจำนวนมากในการแสดงแต่ละครั้ง หนังอาจารย์ณรงค์ฯ เชื่อมโยงศิลปะการแสดงของแต่ละภาคเข้าด้วยกัน ด้วยการนำเอากความแตกต่างทางวัฒนธรรม เช่น นำเอาเซิ้งของภาคอีสาน การร้องหมอลำ ลำตัด ลิเก มาผสมผสานตัวละครอย่างกลมกลืน ทำให้ผู้ชมในท้องถิ่นต่างๆ รู้สึกมีส่วนร่วมด้วยตัวเอง พุนทางวัฒนธรรมของแต่ละภาคและด้วยเหตุนี้ ทำให้การแสดงหนังตะลุงของนายณรงค์ ได้รับความนิยมจากประชาชนทุกภาคของประเทศไทย

หนังอาจารย์ณรงค์ฯ เป็นผู้ที่มีปฏิภาณไหวพริบในการแสดง รู้จักวิเคราะห์ผู้ชมในแต่ละท้องถิ่นที่ คือ รสนิยมหรือความต้องการของผู้ชมในแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน และการแสดงแต่ละครั้งก็เป็นการแสดงความประสงค์ของเจ้าภาพ ความคิดอ่าน ความรู้ ภูมิปัญญาของผู้ชมที่แตกต่างกันไป เช่น คนชราชอบธรรมะ วัยรุ่นชอบเพลง นักการเมืองชอบการวิเคราะห์การเมือง

อุปกรณ์การแสดงได้ปรับให้มีความสอดคล้องกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวหนังที่ใช้ในการแสดงมีความใกล้เคียงกับตัวละครที่สมมติขึ้นในเรื่อง มีทั้งความสวยงามและความเป็นศิลปะ รูปแบบตัวหนังเป็นไปตามยุคสมัย เช่น มีมือถือ ขั้วรถมอเตอร์ไซด์ แต่จะไม่ทิ้งเอกลักษณ์ของตัวหนังดั้งเดิม

ดนตรีที่ใช้ในการแสดง สิ่งที่ขาดไม่ได้ คือ โหม่ง ฉิ่ง ทับ ปี่ กลอง หรือเครื่องห้า มีความจำเป็นมาก เพราะเป็นตัวบอกถึงรูปแบบหรือสัญลักษณ์ของหนังตะลุง นายณรงค์ได้นำกีตาร์ไฟฟ้า ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีสากล มาเป็นตัวเสริมให้มีความน่าสนใจสอดคล้องกับยุคสมัยและตอบสนองความต้องการของสังคม ใช้เพลงในสมัยนิยม เข้าบรรเลงบ้าง แต่ไม่ทิ้งของเดิมมีฉะนั้นจะเสียความเป็นหนังตะลุง

อุปกรณ์ในด้านแสง เสียง ต้องปรับปรุงให้ก้าวหน้าทันตามเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถดึงดูดผู้ชมให้รู้สึกคล้อยตามไปกับการแสดง นั่งชมการแสดงไปจนจบ

การเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความคิดริเริ่มในการปรับเวลาการแสดงให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตของผู้ชม

หนังอาจารย์ณรงค์ฯ เป็นผู้ณรงค์ไม่ใช้คำหยาบ หยาบโยน ในการแสดงหนังตะลุง เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ชมและศิลปินรุ่นหลัง

นอกจากนี้ ยังปรับกระบวนการแสดงเนื้อหา รูปแบบ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตผู้ชมโดยใช้เวลาในการแสดงน้อยลง และเริ่มแสดงตอนหัวค่ำ ไม่ตึกเกินไปนัก ทำให้ไม่เสียสุขภาพจิต ทั้งของผู้ชมและผู้แสดง เนื่องจากคำนึงถึงความปลอดภัยในการเดินทางกลับ และทำให้นายหนังเล่นหนังได้ในระยะยาว มิใช่โหมแสดง หามรุ่งหามค่ำจนเสียสุขภาพ และทำให้สุขภาพทรุดโทรมแย่

หลักการและแนวคิดในการดำเนินชีวิต

หนังอาจารย์ณรงค์ฯ มีหลักการและแนวคิดที่ว่า การที่จะเป็นคนดี ต้องดีทั้งกาย วาจา ใจ ต้องดีให้หมด ตั้งแต่เล่นหนังตะลุงมากกว่า ๓๗ ปี ถึงแม้ว่าไม่ได้มีการจ่ายค่าจ้างเป็นการขอความช่วยเหลือก็ไป ไม่เคยคิดมากเรื่องเงิน ไม่เคยพุดปด การที่จะเป็นคนดี ยึดมั่นสม่ำเสมอ สนับสนุนคนดีเป็นเรื่องที่หนังอาจารย์ณรงค์ฯ ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการเล่นหนังตะลุงจึงไม่เคยรับเงินมัดจำ โดยที่ชาวบ้านหรือเจ้าภาพไม่เคยกังวลว่าจะไม่มาตามที่รับงานไว้ อย่างไรก็ตาม หากชาวบ้านหรือเจ้าภาพมีเหตุขัดข้องก็สามารถ บอกคืนงานได้โดยไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายใดๆ เลย

การถ่ายทอดภูมิปัญญา

นอกเหนือจากการแสดงหนังแล้ว นายณรงค์ จันทรพุ่ม ได้ทุ่มเทเวลาส่วนหนึ่งเพื่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้รับมาจากการแสดงหนังตะลุงในระยะ ๓๗ ปีที่ผ่านมา โดยมีเจตนารมณ์อันแน่วแน่ที่จะดำรงศิลปะการแสดงอันล้ำค่าของบรรพบุรุษที่สืบทอดมายาวนาน ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมแก่เยาวชนคนรุ่นหลัง แนวทางในการถ่ายทอดภูมิปัญญานั้น มีรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การตอบข้อซักถามให้กับนายหนังรุ่นใหม่ การไปเป็นวิทยากรให้กับสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือการเปิดโอกาสให้มาพบปะ เพื่อสอบถามข้อมูลได้ที่บ้าน เป็นต้น รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับสื่อมวลชนต่างๆ ทั้งการทำรายการสารคดีด้านศิลปวัฒนธรรม สื่อการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อเผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ด้วยความตั้งใจจริงในการที่จะถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างต่อเนื่อง นายณรงค์ จันทรพุ่ม จึงได้เก็บหอมรอมริบเงินที่ได้จากการแสดงหนังตะลุง มาจัดตั้งเป็นชมรมศิลป์พื้นบ้านศรีวิชัย ที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งสถานที่แห่งนี้ประกอบด้วย โรงหนังตะลุงสำหรับฝึกเล่น เวทีเพื่อใช้ในการแสดงต่างๆ รูปปั้นของตัวตลกหนังตะลุง และมีบริเวณที่กว้างขวางเพียงพอที่จะเป็นศูนย์รวมของผู้ที่สนใจในการเรียนรู้ศิลปะพื้นบ้านของภาคใต้ กิจกรรมที่ดำเนินการได้แก่ การเปิดโอกาสให้เยาวชนมาฝึกหัดหนังตะลุง มโนราห์ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น จากการดำเนินการที่ผ่านมา มีผู้เข้ามาศึกษาเป็นจำนวนมาก เป็นการใช้เวลาว่างของเยาวชนกับสิ่งที่เป็นประโยชน์ จึงเป็นรูปแบบที่ดีอีกอย่างหนึ่งในการร่วมรณรงค์เพื่อต่อต้านยาเสพติด ซึ่งกำลังเป็นภัยสังคมที่ร้ายแรงอยู่ในขณะนี้

การทำคุณประโยชน์เพื่อสังคมและประเทศชาติ

นายณรงค์ จันทรพุ่ม เป็นนายหนังตะลุงที่มีความสามารถมุ่งมั่นสร้างสรรค์งานด้วยความรัก ความห่วงใยในศิลปะการแสดงอันล้ำค่าของบรรพบุรุษที่สืบทอดมายาวนาน พัฒนาการแสดงหนังตะลุงตลอดเวลา ควบคู่ไปกับการทำคุณประโยชน์สังคมและประเทศชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการศึกษา ศาสนา สาธารณสุข การเมือง และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ตัวอย่างผลงานที่นายณรงค์ได้ปฏิบัติมา อาทิ

๑. รณรงค์ทำหมันชาย ตามนโยบายวางแผนครอบครัวของกระทรวงสาธารณสุข โดยใช้หนังตะลุงซึ่งเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านผสมผสานกับความรู้ทางด้านการวางแผนครอบครัว ทำให้การรณรงค์เข้าถึงประชาชนได้ง่าย และได้ผลเป็นอย่างดี

๒. ใช้การแสดงหนังตะลุงเป็นสื่อให้ความรู้แก่ประชาชน รณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการรู้หนังสือ ตามโครงการรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

๓. เผยแพร่ข่าวสารของทางราชการผ่านการแสดงหนังตะลุง ในฐานะประชาสัมพันธ์จังหวัดตรัง

๔. รณรงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สภาจังหวัดและการเลือกตั้งอื่นๆ ทั้งระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น

๕. สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ไปในเนื้อหาการแสดง แนะนำสิ่งที่ดีต้องชี้ให้เห็นความดี ความชั่วผ่านตัวละครหรือตัวหนัง ให้ประชาชนได้ซึมซาบรับรู้เกิดแง่คิดในด้านต่างๆ อย่างเพลิดเพลินไปพร้อมกับความบันเทิง

๖. ก่อตั้งสมาคม “ศิลปินพื้นบ้านจังหวัดตรัง” และ “ศูนย์อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านปักษ์ใต้”

๗. การก่อตั้งสมาคม “ศิลปินพื้นบ้านจังหวัดตรัง” และ “ศูนย์อนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้านปักษ์ใต้” มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนและผู้สนใจได้เรียนรู้ศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภาคใต้ (หนังตะลุงและมโนราห์) โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีผู้ให้ความสนใจศึกษาเป็นจำนวนมาก มีลูกศิษย์ที่ได้รับการฝึกฝนจนถึงปัจจุบันมากกว่า ๓๐๐ คน และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากชมรมศิลปินพื้นบ้านศรีวิชัยไปประกอบเป็นอาชีพแล้ว ๒๐ คน นอกจากนี้ หนึ่งอาจารย์ณรงค์ถ่ายทอดภูมิปัญญาและความรู้เกี่ยวกับหนังตะลุงเพื่อฝึกฝนเด็กชายสกล เพชรบูรณ์ เยาวชนผู้ที่มีความสนใจในศิลปะการแสดงแขนงนี้ จนได้เป็นแชมป์หนังตะลุงเยาวชนภาคใต้ ณ เวทีชิงแชมป์หนังตะลุงเยาวชนภาคใต้ที่หาดสมิหรา จังหวัดสงขลา

๘. การร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐในพื้นที่ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ในการรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด โดยการใช้การแสดงหนังตะลุงเป็นสื่อกลาง

๙. เป็นวิทยากรให้กับสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั่วประเทศ อาทิ

- บรรยายเรื่อง “มรดกทางศิลปวัฒนธรรม ความสำคัญ คุณค่าของมรดกทางศิลปวัฒนธรรม” ให้กับกลุ่มเยาวชนอาสาสมัครท้องถิ่นในการดูแลรักษามรดกทางวัฒนธรรมโรงเรียนกันตังพิทยากร

- ประชุมสัมมนา เรื่อง “บทบาทของศิลปินกับการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย” ร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

- เป็นวิทยากรดำเนินกิจกรรม “วันภาษาไทย...วลัยลักษณ์’๔๓” ณ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

- เป็นวิทยากรหนังตะลุง ให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมหนังตะลุงและความบันเทิงแก่ประชาชนในงานครบรอบ “๖๐ ปี วิทยาลัยเทคนิคชุมพร” เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ ณ วิทยาลัยเทคนิคชุมพร

- ร่วมเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมพื้นเมืองของชาวภาคใต้ ตามคำเชิญของมหาวิทยาลัยรามคำแหง ร่วมกับสถาบันศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติสมาคมร่วม-ทักษิณ และชมรมข้าราชการ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยรามคำแหง ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยรามคำแหง ระหว่างวันที่ ๑๒ – ๑๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

- ให้ความร่วมมือกับสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สมุย (สวท.สมุย) สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี ในการบันทึกเสียงการแสดงในงานนมัสการพระบรมสารีริกธาตุ ประจำปี ๒๕๔๕ ณ วัดราชธรรมราม (ศีลาฐ) และ สวท.สมุย ได้นำออกรายการ “ศิลปวัฒนธรรม” ทุกวันจันทร์ – ศุกร์

- ให้ความร่วมมือผู้ผลิตรายการสารคดีชุด “โลกสีขาว” ผลิตสารคดีในตอน “เชิดหนังตะลุง” และออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง ๗

- ให้ความร่วมมือศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๖ สงขลา แสดงหนังตะลุงในงานสมโภชองค์ผ้าและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนน ในงานทอดผ้าป่าสามัคคีและปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ณ สำนักกันตพงษ์ ตำบลบางเหี่ยง อำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา

- ให้ความสนับสนุนงานมหรสพในงานฉลองเรือของวัดหัวเรือ อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยแสดงหนังตะลุงในงานดังกล่าว

- เป็นวิทยากรให้กับศูนย์มาลาเรียที่ ๔ จังหวัดสงขลา ซึ่งร่วมกับหน่วยมาลาเรียที่ ๔๗ จังหวัดตรัง ในการอบรมศิลปินพื้นบ้านในท้องถิ่น เพื่อให้ช่วยประชาสัมพันธ์ในเรื่องไข้มาลาเรียในท้องถิ่น ให้ประชาชน รู้จักป้องกันตนเองเพื่อให้ปลอดภัยจากไข้มาลาเรีย ระหว่างวันที่ ๒๙ - ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗

- ให้ความร่วมมือสนับสนุนงานการกุศล ฉลองศาลาพักผ่อนและถาวรวัตถุของสำนักสงฆ์นาหวาง ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก จังหวัดนครราชสีมา

- ให้การสนับสนุนแสดงหนังตะลุงในงานลอยกระทง ณ ค่ายลูกเสือทะเลสองห้อง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง ระหว่างวันที่ ๑๖ - ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๗

- ให้ความร่วมมือกับเรือนจำจังหวัดตรัง โดยเป็นวิทยากรบรรยายให้ผู้ต้องขังเรียนรู้เกี่ยวกับ ศิลปวัฒนธรรม

๑๐. ได้รับเชิญเป็นกรรมการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ดังนี้

- ร่วมประชุมปรึกษาหารือและทำความเข้าใจกรอบเนื้อหา การดำเนินงานวัฒนธรรมและ ร่วมพิจารณาโครงการต่างๆ ของสภาวัฒนธรรมอำเภอ/กิ่งอำเภอ

- เป็นประธานกรรมการฝ่ายมหรสพและดนตรีไทย งานพระราชทานเพลิงศพพระครูวิบูลกันตวัตร อดีตเจ้าอาวาสวัดควนธานีและเจ้าคณะอำเภอกันตัง ระหว่างวันที่ ๑๘ - ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๗

- ประชุมสัมมนาโครงการนำวัฒนธรรมและอัตลักษณ์มาเป็นกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ซึ่งจะให้ศิลปินพื้นบ้านเป็นสื่อสร้างความเข้าใจกับประชาชนในระหว่างชมการแสดง โดยให้ศิลปินแสดงสอดแทรกเนื้อหาสาระดังกล่าวควบคู่ไปกับการแสดงของตน

- เป็นกรรมการดำเนินงานกิจกรรมเทศกาลของดีเมืองกันตัง ๑ ตำบล ๑ ผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นกิจกรรม ส่งเสริมผลิตภัณฑ์พื้นบ้านของหมู่บ้าน ประเพณีวัฒนธรรมให้คงอยู่และสืบทอดตลอดไป

- การเข้าร่วมทำการแสดงในงานหุ่นโลก กรุงเทพฯ ๒๐๑๔ ณ ห้องสนามหลวง กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

๑๑. ผู้ว่าราชการจังหวัดตรังขอเชิญตัวไปช่วยปฏิบัติราชการในหน้าที่ ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกกิจการพลเรือน กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดตรัง ๑ ปี

๑๒. สำนักเลขานุการรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ขอเชิญตัวไปช่วยปฏิบัติราชการในคณะทำงานอดีตที่ ปรีชารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายสนั่น สุธากุล)

รางวัลและเกียรติคุณที่ได้รับ

นอกจากการมุ่งมั่นสร้างสรรค์ผลงานการแสดงหนังตะลุงด้วยความรัก ความหวงแหน ในศิลปะการแสดง อันล้ำค่าของบรรพบุรุษที่สืบทอดมายาวนาน จนเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาพี่น้องชาวไทยได้และหลายๆ ฝ่าย หลายหน่วยงานราชการ และยังเป็นทั้งศิลปิน นักวิชาการ และนักสังคมสงเคราะห์ อาสาช่วยงานราชการ ด้วยความจริงใจและเสียสละ ช่วยการทำงานรณรงค์โครงการสำคัญๆ ได้ผลดีมาแล้วมากมายด้วยการใช้ ศิลปะการแสดง “การเล่นหนังตะลุง” เป็นสื่อมาผสมผสานกลมกลืนไปอย่างน่าชมเชย และผลจากการ “คิดดี ทำดี” จึงได้รับรางวัลและเกียรติคุณต่างๆ เป็นขวัญกำลังใจมากมาย อาทิ

๑. ได้รับพระราชทานโล่และเข็มเกียรติคุณอนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในฐานะผู้อนุรักษ์มรดกไทยดีเด่น ด้านภาษาและวรรณกรรมไทย เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย พ.ศ. ๒๕๓๗

๒. ได้รับโล่เกียรติคุณในฐานะศิลปินดีเด่น และผู้มีวัฒนธรรมดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมของจังหวัด สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๓. ได้รับโล่เกียรติคุณ จาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ชวน หลีกภัย ในฐานะที่ใช้สื่อพื้นบ้านหนังตะลุง รณรงค์เพื่อให้ประชาชนไปใช้สิทธิประชาธิปไตยได้อย่างดี

๔. ได้รับจอหนังตะลุงขอบทองคำ จาก ฯพณฯ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ในฐานะยอดเยี่ยมศิลปินดีเด่น จังหวัดตรัง

๕. โล่เชิดชูเกียรติ จากนายเจือ ตูลาธ ในฐานะเป็นหนังตะลุงที่ให้ความรู้และศิลปะในทางบันเทิง ได้อย่างดี

๖. โล่เชิดชูเกียรติ นายชาญ ตูลาธ ในฐานะเป็นหนังตะลุงที่แสดงได้ยอดเยี่ยมแห่งภาคใต้

๗. ประกาศเกียรติคุณจากนายยงยุทธ แสงจันทร์ นายอำเภอหาดใหญ่ ในโอกาสร่วมงาน “มหกรรมยอดหนังตะลุงดงภาคใต้” ที่ให้การสนับสนุนสร้างรั้วที่ทำการอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

๘. โล่เชิดชูเกียรติจากกรมการศึกษาโรงเรียน ในฐานะเป็นสื่อพื้นบ้านที่ช่วยประชาสัมพันธ์โครงการ รณรงค์เพื่อการรู้หนังสือของการศึกษานอกโรงเรียน

๙. ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก ชั้นที่ ๓ ตริตาภรณ์

๑๐. เกียรติบัตรจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เนื่องในการประกาศศิลปินดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๑. ได้รับเชิญเข้าร่วมเสวนารายการมองต่างมุม ครั้งที่ ๑๔๒ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๘

๑๒. ได้รับประกาศเกียรติคุณ จาก นายยุวัฒน์ วุฒิเมธี ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เนื่องในโอกาสร่วมงาน “มหกรรมยอดหนังตะลุงภาคใต้” ที่ให้การสนับสนุนสร้างรั้วที่ทำการอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา

๑๓. ได้รับเกียรติบัตร จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในฐานะศิลปินดีเด่น สาขากการแสดงพื้นบ้าน (หนังตะลุง) พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๔. ได้รับเกียรติบัตร จากสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ในฐานะผู้สนับสนุนโครงการบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาไทยคดีศึกษา โดยการเป็นวิทยากร เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ และนับเป็นตัวอย่างในการ อนุรักษ์ส่งเสริมเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมอันดีงาม

๑๕. ได้รับเกียรติบัตร จากมหาวิทยาลัยบูรพา ในฐานะเป็นผู้ได้รับคัดเลือกเป็นศิษย์เก่าดีเด่น เนื่องในโอกาสจัดงาน “๔๐ ปี มหาวิทยาลัยบูรพา” พ.ศ. ๒๕๓๘

๑๖. ได้รับเกียรติบัตรจากสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง ๑๑ จังหวัดตรัง ในฐานะเป็นผู้อุปการะและสนับสนุนโครงการหนังสือตะลุงเฉลิมพระเกียรติฯ เนื่องในโอกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๖ รอบ

๑๗. ได้รับโล่เชิดชูเกียรติจากพระคุณเจ้า พระเทพวิมลเมธี เจ้าคณะจังหวัดตรัง ในฐานะที่เป็นผู้เผยแผ่ธรรมะ จริยธรรม ผสมผสานไปกับการเล่นหนังสือตะลุงได้ยอดเยี่ยม สามารถใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา เข้ากับเรื่องนิทานที่แสดง ทำให้ผู้ฟังมีความซาบซึ้งในสพระธรรมได้เป็นอย่างดี

๑๘. ได้รับโล่เชิดชูเกียรติจากชมรมคนดีศรีสุราษฎร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในฐานะยอดศิลปินดีเด่น ยอดนิยมสูงสุดของ ๑๔ จังหวัดภาคใต้

๑๙. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณจากสภาวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้การสนับสนุนการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้ (หนังสือตะลุง) ณ หอประชุมใหญ่ ADI

๒๐. ได้รับเกียรติบัตรสำนักประชาสัมพันธ์ เขต ๖ สงขลา กรมประชาสัมพันธ์ ในฐานะที่ให้ความร่วมมือในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามนโยบายของรัฐบาลประเภทสื่อพื้นบ้าน “หนังสือตะลุง” เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

๒๑. ได้ร่วมแสดงหนังสือตะลุง ในงานมหกรรมหนังสือไทย วันอาทิตย์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ เนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ๒๕๔๗ ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

๒๒. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ในการเข้าร่วมเสวนาระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. และศิลปินพื้นบ้านภาคใต้ เรื่อง “ศิลปินพื้นบ้านร่วมใจ ด้านภัยทุจริต” เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๓. ได้รับการยกย่องเป็นผู้ใช้ภาษาไทยดีเด่น เนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ จากกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

๒๔. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อแสดงว่าหนังสืออาจารย์ณรงค์ ตะลุงบัณฑิต ได้ใช้ศิลปะการแสดงหนังสือตะลุงเพื่อการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ “สภาองค์กรชุมชน” อันก่อให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้งานพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนต่อชาวชุมชนและผู้สนใจทั่วไปอย่างกว้างขวาง เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒

๒๕. ได้รับเกียรติบัตรขอบคุณในการสาธิตการแสดงหนังสือตะลุงใน “งานมหกรรมโนราโรงครู...เพื่อเรียนรู้หนังสือตะลุง” จากเทศบาลนครหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

๒๖. ได้รับเกียรติขอบคุณจากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรมและจังหวัดตรัง ในโอกาสได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก สภาวัฒนธรรมให้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมจังหวัดตรัง ตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง วันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๕๖

๒๗. ได้รับการคัดสรรให้เป็นรากวัฒนธรรม “ของดีบ้านฉัน” ระดับอำเภอ ตามโครงการรากวัฒนธรรม “ของดีบ้านฉัน” จังหวัดตรัง ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๗

๒๘. ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังสือตะลุง) พุทธศักราช ๒๕๕๗ จากกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม